

Месечна истраживања о грађевинским дозволама

Београд, 2007.

МЕТОДОЛОГИЈЕ И СТАНДАРДИ – Месечна истраживања о грађевинским дозволама

Издавач

Републички завод за статистику Србије
Београд, Милана Ракића бр. 5

За издавача

Др Драган Вукмировић, директор

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији
обавезно је навођење извора.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
006+311

МЕТОДОЛОГИЈЕ и стандарди / Републички
завод за статистику Србије ; за издавача
Драган Вукмировић. - 2003, бр. 1- . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику Србије, 2003- (Београд
: Републички завод за статистику Србије). -
29 cm

ISSN 1451-7477 = Методологије и стандарди
- Републички завод за статистику Србије

COBISS.SR-ID 112201996

ПРЕДГОВОР

Републички завод за статистику Србије објављује методолошко упутство за спровођење месечних истраживања о грађевинским дозволама као саставни део инструмената потребних за њихово спровођење у оквиру статистичких истраживања из области статистике грађевинарства.

Упутство садржи сва неопходна методолошка објашњења, која се односе на циљ и предмет истраживања, дефиниције, јединице посматрања, организацију и спровођење истраживања, као и обраду података и публиковање резултата.

При утврђивању методолошких упутстава, примењене су статистичке норме Eurostat-а.

Београд, 2007.

Директор
Др Драган Вукмировић

САДРЖАЈ

Страна

ПРЕДГОВОР	3
Увод	7
ПРАВНИ ОСНОВ ИСТРАЖИВАЊА	8
МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ	8
Циљ истраживања	8
Предмет истраживања	8
Извештајне јединице	8
Адресар извештајних јединица	9
Прикупљање података	9
ДЕФИНИЦИЈЕ	9
Грађевинска дозвола	9
Употребна дозвола	9
Остале дефиниције	10
Разврставање грађевина	12
ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА	12
Органи за спровођење истраживања	12
Рокови за снимање и прикупљање података	13
Обрада и публикување података	13
Обрасци	13
Списак обрадних табела	13
ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА	15
Месечни извештај о грађевинским дозволама - ГРАЂ-10	17
Контролник месечног извештаја о грађевинским дозволама - ГРАЂ-10	19
Месечни извештај о издатим употребним дозволама - ГРАЂ-10а	23

Увод

У статистичким истраживањима из области статистике грађевинарства, поред усвајања и примене европских статистичких стандарда и класификација, урађена је и допуна постојећег система праћења података новим садржајима, односно индикаторима који до сада нису били праћени. Наиме, истраживања о грађевинским дозволама први пут су уведена у програм статистичких истраживања за 2006. годину као пилот истраживања, и то: истраживање о издатим грађевинским дозволама као квартално, а истраживање о употребним дозволама као годишње. Програмом статистичких истраживања за 2007. годину предвиђено је да се оба истраживања спроводе у месечној периодици.

Садржај и периодика прикупљања података истраживања о грађевинским дозволама прилагођени су правилима и препорукама статистичког система Европске заједнице – Eurostat-a (*Methodology of short-term business statistics – Interpretation and guidelines*, 98–118).

У наведеној методологији краткорочних индикатора – модул Б, Грађевинарство (статистички систем Европске заједнице, Луксембург, 2002), за индикаторе из области статистике грађевинарства (уговорени радови, производња, грађевинске дозволе, запосленост, плате, одрађени часови рада) предвиђа се разврставање података према Класификацији врста грађевина (*The Classification of Types of Constructions – CC, Eurostat, 15.10.1997, final version*). Стога је за потребе статистике и њених корисника урађена *Класификација врста грађевина* (едиција Методологије и стандарди, свеска бр. 15, РЗСС, 2005) у којој су грађевине детаљно разврстане.

ПРАВНИ ОСНОВ ИСТРАЖИВАЊА

Статистичка истраживања о грађевинским дозволама спроводе се на основу Закона о статистичким истраживањима и према годишњем Програму статистичких истраживања Републике Србије.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ истраживања

Месечни извештај о издатим грађевинским дозволама треба да обезбеди податке о грађевинама чија је градња започела (врста грађевине, њена величина, локација, вредност и сл.), о инвеститору, броју и површини станова у зградама за чију су градњу издате грађевинске дозволе и др., док месечни извештај о издатим употребним дозволама треба да обезбеди податке о броју употребних дозвола према врсти грађевина за које је издата употребна дозвола, као и о броју, површини и врсти завршених станова за које су издате употребне дозволе.

Подаци о издатим грађевинским дозволама показују будуће кретање грађевинске делатности и омогућавају сагледавање структуре инвестиција – како на државном нивоу тако и на нивоу локалне самоуправе.

Подаци о одобреном и завршеном броју станова драгоцени су творцима социјалне политике на националном и локалном нивоу, као и у политици стамбене изградње. Такође, подаци су сами по себи директно корисни и специјалистима стамбене изградње и, у оквиру тога, испоручиоцима материјала и компонената у оквиру грађевинарства, нарочито ако се у виду има концепт „просечне“ куће или стана. При томе, подаци о одобреној и завршеној стамбеној површини такође су непосредно користан индикатор.

Нестамбене зграде веома се разликују по својој природи и величини, тако да је податак о одобреној корисној површини врло користан индикатор који може да се изведе из одобреног грађевинског процеса.

Предмет истраживања

Предмет истраживања јесу:

1. Све поднете (дате) пријаве почетка радова у извештајном периоду за грађевине које ће бити грађене у Републици Србији, којима претходи издавање одобрења за изградњу. Обухватају се и пријаве почетка радова за изградњу помоћних објеката, адаптацију и санацију, текуће одржавање и сл., за које се не захтева одобрење за изградњу (Закон о планирању и изградњи, чл. 97).

2. Издате употребне дозволе за све врсте грађевина без обзира на то када је издато одобрење за изградњу (Закон о планирању и изградњи, чл. 125).

Извештајне јединице

Извештајне јединице јесу министарство надлежно за послове грађевинарства у Републици Србији, надлежни органи аутономне покрајине, града и општине, који издају одобрења за

изградњу и пријаве почетка радова (Закон о планирању и изградњи, „Службени гласник Републике Србије“, бр. 47/2003, чл. 89).

Адресар извештајних јединица

Адресар извештајних јединица садржи називе свих органа надлежних за послове грађевинарства у општинама, градовима у којима су ти послови дефинисани на нивоу града, аутономним покрајинама и министарству надлежном за послове грађевинарства у Републици Србији.

Обухват се сматра потпуним ако су све извештајне јединице из адресара доставиле посебан извештај с подацима или обавештење Републичком заводу за статистику да за њихово подручје није издата ниједна пријава почетка радова односно употребна дозвола у посматраном извештајном периоду.

Прикупљање података

Подаци се прикупљају од свих надлежних органа за послове грађевинарства, помоћу упитника и контролника ГРАЂ-10 и обрасца ГРАЂ-10а.

Извор података представља документација о издатим одобрењима о изградњи, пријавама почетка радова и употребним дозволама. Подаци се прикупљају месечно, тако да извештајне јединице у текућем месецу достављају податке за претходни (тј. у фебруару за јануар, итд.).

Извештајне јединице попуњене обрасце достављају надлежном подручном одељењу или организационој јединици завода за статистику.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Грађевинска дозвола

Грађевинска дозвола обично се дефинише као одобрење издато на захтев којим се углавном одобрава почетак радова на грађевинском пројекту према плану.

У оквиру овог истраживања појмом "грађевинска дозвола" обједињују се два документа **које** издају надлежни органи: одобрење за изградњу и пријава почетка радова.

Изградња грађевина обавља се на основу одобрења за изградњу, а према техничкој документацији за изградњу грађевина. Техничка документација израђује се као генерални пројекат, идејни пројекат, главни пројекат, извођачки пројекат и пројекат изведене грађевине (Закон о планирању и изградњи, чл. 88).

Осам дана пре почетка грађења грађевине инвеститор је дужан да органу надлежном за издавање одобрења за изградњу пријави назив извођача и почетак извођења радова, као и рок завршетка градње (Закон о планирању и изградњи, чл. 114).

Употребна дозвола

Употребна дозвола је правни акт на основу кога изграђена грађевина сме да почне да се користи (Закон о планирању и изградњи, чл. 125). Орган надлежан за издавање одобрења за

изградњу издаје употребну дозволу на основу захтева инвеститора и налаза комисије којим је утврђено да је грађевина подобна за употребу.

Грађевина је подобна за употребу ако је: изграђена у складу са одобрењем за изградњу и техничком документацијом на основу које се градила; обезбеђен доказ о квалитету изведених радова, односно уграђеног материјала, инсталација и опреме који је издала овлашћена организација; урађено геодетско снимање објекта и испуњени други прописани услови.

Употребна дозвола издаје се за цео објект или за део објекта који представља техничко-технолошку целину и може самостално да се користи или ако је за грађење тог дела објекта издато посебно одобрење за изградњу.

Остале дефиниције

Грађење јесте извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова, уградња инсталација, постројења и опреме.

Грађевине су конструкције спојене с тлом (подземна, надземна градња, као и водоградња), за које се обављају грађевински радови, а направљене су од грађевинских материјала и готових производа за уградњу. Припрема земље, сејање или сађење и др., који служе у пољопривредне сврхе, не спадају у грађевинске радове.

Зграде су трајне грађевине с кровом и спољним зидовима, изграђене као самосталне употребне целине које пружају заштиту од временских и других спољних утицаја, а намењене су за становање, обављање неке делатности или за смештај и чување животиња, робе, опреме за различите производне и услужне делатности итд.

Зградама се сматрају и грађевине које имају кров, али немају (све) зидове, нпр. настрешнице, као и грађевине које су претежно или потпуно смештене испод површине земље, нпр. склоништа, подземне гараже, продавнице и други пословни простор у подземним пролазима, и сл.

Индивидуална зграда је издвојена зграда и у случају када грађевине имају заједничку конструкцију (нпр. грађевине повезане једном страном или куће у низу) или неке јединице које су одвојене пожарним зидом. Уколико нема пожарног зида, зграде се сматрају индивидуалним грађевинама (код зграда са заједничком конструкцијом) ако имају посебан улаз, сопствено одржавање система и могу се користити одвојено.

Стамбене зграде јесу грађевине у којима је 50% или више укупне корисне подне површине зграде намењено за стамбене сврхе.

Нестамбене зграде јесу грађевине које немају стамбене површине или је мање од 50% укупне корисне подне површине зграде намењено за становање. Ако је најмање половина укупне подне површине зграде намењена за становање, зграда се сматра стамбеном.

Станом се сматра свака грађевински повезана целина намењена за становање, која се састоји од једне или више соба са одговарајућим помоћним просторијама (кухиња, остава, предсобље, купатило, клозет и сл.) или без помоћних просторија, и има један или више посебних улаза директно из ходника, са степеништа, из дворишта или са улице.

Површина стана (m^2) је корисна подна површина стана мерена унутар зидова стана и представља збир површина свих соба, кухиње, купатила, нужника и осталих помоћних просторија у саставу стана.

Искључују се површине подрума и поткровља који нису уређени као стан или део стана, затим површине гаража, котларница, остава и сл., као и степеништа и друге заједничке просторије у зградама с више станова.

Уколико се дају подаци о становима у породичним кућама, у корисну површину стана не урачунавају се површине подрума, тавана, степеништа, или ходника који повезују два стана (сем ако повезују просторије истог стана), као и површине гаража, котларница и остава.

Величина дограђених делова зграде (у хоризонталном или вертикалном смеру) приказује се у јединицама мере само у случају ако су таквом градњом добијени нови станови или пословни простори као нове стамбене целине било које намене. Јединицама мере не приказују се доградња соба или помоћних просторија унутар постојећих станова и слична проширења постојећих пословних просторија.

Остале грађевине су све грађевине који нису зграде: железнице, путеви, мостови, аутопутеви, аеродромске стазе, базени итд.

Грађевинска активност прати се и према врсти радова који се изводе.

Новоградња подразумева изградњу нове грађевине на месту где пре није било ниједне грађевине или је она постојала али је уклоњена.

Новоградњом се сматра и поновна изградња (од темеља) зграда које су потпуно срушене због елементарних непогода, ратних разарања и слично, или зграда које су биле толико оштећене да су морале потпуно да се сруше. Новом изградњом пута или железничке пруге сматра се комплетно изграђен доњи или горњи строј с потпуним просецањем нове трасе, или с делимичним коришћењем старе трасе, при чему се потпуно мења доњи строј.

Доградња подразумева доградњу нових делова грађевине (у хоризонталном или вертикалном смеру) на постојећу грађевину. То су грађевински радови којима се добијају нове употребне целине уз постојеће грађевине или на постојећим грађевинама, као нпр. потпуно нови стан или пословни простор, или нпр. продужење постојећих саобраћајница, водоводних, канализационих и других цевовода или комуникационих водова и сл. (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 26).

Овде се не обухвата проширење постојећих грађевина, нпр. доградња појединих соба или пословних простора, проширење саобраћајница или друга проширења којима се обично повећава капацитет постојећих грађевина (то је реконструкција).

Реконструкција подразумева грађевинске и друге радове на грађевини (објекту) којима се: утиче на стабилност и сигурност грађевине; мењају конструктивни елементи; мења технолошки процес; мења спољни изглед грађевине; повећава број функционалних јединица; утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине; мења режим вода; утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентираних непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 25).

Адаптација подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини који служе за реорганизацију простора у грађевини, замену уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, којима се не утиче на стабилност и сигурност грађевине, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед грађевине и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 27).

Адаптација нестамбеног простора у нове станове исказује се посебно, под шифром 5.

За потребе овог истраживања, увођење инсталација у већ постојеће грађевине, које спада у адаптацију, приказује се посебно, под шифром 8.

Адаптација нестамбеног простора у нове станове подразумева промену намене нестамбеног простора у стамбени. То су грађевински радови којима се постојећем простору у згради (нпр. тавански или подрумски простор који до тада није био уређен за становање, гараже, простор у ком се обављала нека производна или услужна делатност) мења намена односно он постаје један стан или више станова.

Санација подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини којима се поправљају уређаји, постројења, опрема, односно мењају конструктивни елементи грађевине, којима се не мења спољни изглед, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине и не утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, чл. 2. под 28).

Увођење инсталација у већ постојеће грађевине подразумева радове на увођењу одређених инсталација (централног грејања, водовода и др.) у постојеће грађевине у којима такве инсталације нису уопште постојале.

Текуће одржавање подразумева грађевинске радове који се повремено обављају ради одржавања грађевине у употребном стању.

Разврставање грађевина

За разврставање грађевина користи се Класификација врста грађевина (стр. 19–34). Јединица која се разврстава обично је индивидуална грађевина (зграда, пут, цевовод итд.). У неким случајевима класификацију је могуће применити једино на грађевински комплекс као целину.

За сложене грађевине које се састоје од неколико зграда, свака зграда мора да се разврста као одвојена јединица. Ако се, на пример, средња школа састоји од школске зграде и ђачког дома, школској згради додељује се шифра подкласе 12633, а ђачком дому шифра 11300. Међутим, ако нису доступни детаљнији подаци, обе зграде треба сврстати у подкласу 12633, тј. у Зграде средњих и осталих школа.

Као што је већ речено, грађевине се разврставају према својој специфичној намени. Грађевинама које се користе или су намењене за различите сврхе (нпр. комбинована стамбено-пословна зграда) шифра се одређује према претежној намени. У *Класификацији врста грађевина* дат је детаљан опис одређивања претежне намене грађевине (стр. 14–15).

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу ових истраживања учествују Републички завод за статистику, Сектор за статистику АП Војводине и подручна одељења завода за статистику, као и надлежни органи и службе у општинама и градовима односно министарству.

Републички завод за статистику утврђује методолошке основе и инструменте за спровођење истраживања, израђује упутства за организацију и спровођење истраживања, штампа обрасце и упутства за попуњавање, стара се о благовременом спровођењу истраживања, дистрибуира обрасце, контролише примљен материјал и обрађује податке и припрема резултате истраживања.

Подручним одељењима завода за статистику обавезе и надлежности одређује Републички завод односно Сектор за статистику и оне се састоје у: ажурирању адресара, достављању упитника извештајним јединицама, пружању помоћи извештајним јединицама код попуњавања извештаја, контроли обухвата и тачности података, уносу података у одговарајуће апликације и исправци унетог материјала. Поред тога, обављају и друге послове за које их задужи Завод односно Сектор за статистику.

Одговорна лица у извештајним јединицама састављају извештаје према упутствима које им доставља надлежни статистички орган.

Рокови за снимање и прикупљање података

Снимање података за ова истраживања обавља се у току месеца, а прикупљање извештаја до петог у месецу за претходни месец.

Рокови за извештајне јединице, као и за подручна одељења, одређују се на основу годишњег Програма статистичких истраживања.

Обрада и публиковање података

После контроле обухвата извештајних јединица, контроле тачности и потпуности података, шифрирања података, преношења на електронске медије, спровођења рачунске и логичке контроле, исправни подаци се аутоматски обрађују за Републику Србију, АП Војводину и на нивоу општина.

Резултати обраде месечног истраживања о издатим грађевинским дозволама и месечног истраживања о издатим употребним дозволама објављују се у публикацијама Републичког завода за статистику и у базама података на заводском веб сајту.

Обрасци

При спровођењу месечног истраживања о издатим грађевинским дозволама користе се обрасци: Месечни извештај о издатим грађевинским дозволама и Контролник месечног извештаја о издатим грађевинским дозволама (ГРАЂ-10). За месечно истраживање о издатим употребним дозволама користи се само образац Месечни извештај о издатим употребним дозволама (ГРАЂ-10а).

Списак обрадних табела

1. Издате грађевинске дозволе и предвиђена вредност радова, по врсти грађевина и према врсти радова;
2. Издате грађевинске дозволе за зграде;
3. Станови, по врсти зграде и грађења и према броју соба;
4. Станови у зградама за које су издате грађевинске дозволе, по врсти насеља, спратности зграде и опремљености централним грејањем и кухињом и према намени зграде;
5. Издате грађевинске дозволе и предвиђена вредност радова, по врсти грађевина и према инвеститору;
6. Број издатих употребних дозвола, према врсти грађевина;
7. Завршени станови на основу издатих употребних дозвола.

Већина података из обрадних табела биће доступна у базама података на заводском веб сајту.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Образац: ГРАЂ-10

Законски основ за спровођење
истраживања

МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О ГРАЂЕВИНСКИМ ДОЗВОЛАМА

За месец _____ 2007.

Пре попуњавања, молимо Вас, прочитајте упутство за попуњавање

Редни број упитника

ПОДАЦИ ИЗ ОДОБРЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ И ИЗ ПРИЈАВЕ ПОЧЕТКА РАДОВА

1. Пријава почетка радова Број Дан и месец пријаве

2. Одобрење за изградњу на које се пријава почетка односи:

Број Дан, месец, година 6. Врста радова¹

Новоградња (изградња) _____ 1

Доградња (чл. 2. под 26) _____ 2

Реконструкција (чл. 2. под 25) _____ 3

Адаптација (чл. 2. под 27) _____ 4

Адаптација нестамбеног простора у нове станове _____ 5

Санација (чл. 2. под 28) _____ 6

Увођење инсталација у постојеће грађевине _____ 7

Текуће одржавање _____ 8

ПОДАЦИ О СВИМ ВРСТАМА ГРАЂЕВИНА

3. Инвеститор радова

Физичко лице _____ 1

(уписати име и презиме лица)

Правно лице _____ 2

- Назив _____

- Седиште _____

- Облик својине: домаћа _____ 1

страна _____ 2

остала _____ 3

Матични број (Попуњава статистика)

4. Локација грађевине

Место 5. Потпун назив и шифра грађевине (према Класификацији
врста грађевина)

(На линијама се уписује назив грађевине, а шифра у кућице)

7. Вредност радова, хиљ. дин. 8. Извођач радова

Назив _____

Седиште _____

Матични број (Попуњава статистика)

ПОДАЦИ О ЗГРАДИ

9. Грађевинска величина зграде

Бруто површина зграде, м² Бруто запремина зграде, м³

10. Систем грађења зграде

Традиционални _____ 1

Полумонтажни _____ 2

Монтажни _____ 3

¹ Према Закону о планирању и изградњи.

11. Величина зграде, према броју спратова- Испод земље (уписати 1, 2, итд.) _____ - Изнад земље (уписати највиши спрат) _____

(Нпр. приземна 00, једносратна 01, двосратна 02, итд.)

12. Инсталације у згради

Водовод

Има _____ 1

Нема _____ 2

Канализација

Има _____ 1

Нема _____ 2

Централно грејање

Има _____ 1

Нема _____ 2

Гас

Има _____ 1

Нема _____ 2

Лифт

Има _____ 1

Нема _____ 2

13. Да ли има станова у згради

Да _____ 1

Не _____ 2

14. Корисна површина пословног простора у згради са становима, m²

ПОДАЦИ О СТАНОВИМА

15. Станови

Број

Површина, m²

Укупно

Од тога:

Гарсоњере и 1-собни

2-собни

3-собни

4-собни

5-собни

6-собни

7-собни

8 и вишесобни

16. Број станова који имају:кухињу површине 4 m² и вишекухињу површине мање од 4 m²Образац се може преузети с почетне стране нашег веб сајта: www.statserb.sr.gov.yu (обрасци, грађевинарство).

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Образац: ГРАЂ-10
Законски основ за спровођење
истраживања

КОНТРОЛНИК
МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА О ГРАЂЕВИНСКИМ ДОЗВОЛАМА
за _____ 2007.

Пре попуњавања, молимо Вас, прочитајте упутство за попуњавање

ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАЈНОЈ ЈЕДИНИЦИ КОЈА ПОДНОСИ ИЗВЕШТАЈ

а) Пословно име _____

Подручно одељење _____
(Попуњава статистика)

б) Матични број _____

(Попуњава статистика)

Идентификација у Статистичком пословном регистру _____

в) Општина _____ Место _____

Улица и кућни број _____ Телефон _____

г) Извештај је попуњен за град/општину _____

д) Број попуњених образаца ГРАЂ-10 _____

Датум _____

Читко написано име и презиме лица
које је попунило извештаје ГРАЂ-10

М. П.

Потпис руководиоца

Телефон _____

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ИЗВЕШТАЈА ГРАЂ-10

Месечни извештај о грађевинским дозволама ГРАЂ-10 попуњавају министарство надлежно за послове грађевинарства, надлежни органи аутономне покрајине, града, и општине, који према Закону о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 47/2003, чл. 89) издају одобрења за изградњу, пријаве почетка радова и употребне дозволе (у даљем тексту „извештајне јединице“).

Обухватају се дозволе за све врсте грађевина описаних у Класификацији врста грађевина, тј. зграде и остале грађевине.

Ако у извештајном периоду за подручје неког града или општине није издата ниједна дозвола (тј. пријава почетка радова), молимо да нас о томе укратко писмено обавестите.

Идентификациони подаци

Уписују се тачно пословно име извештајне јединице која је попунила извештај, општина и адресни подаци.

Поља предвиђена за „подручно одељење“ и „идентификација у Статистичком пословном регистру“ попуњава статистика.

У поље предвиђено за **редни број упитника** извештајна јединица уписује, на сваком упитнику, редни број од 1 до *n* за календарски месец. У једном месецу не смеју да се појаве два упитника са истим редним бројем у оквиру исте извештајне јединице.

Начин попуњавања података

За сваки грађевину за коју је поднета (дата) пријава почетка радова у извештајном месецу попуњава се по један посебан упитник ГРАЂ-10. Поред података који се налазе у пријави почетка радова потребно је дати и податке из одговарајућег, раније издатог одобрења за изградњу.

На питања уз која су штампане црте, одговори се уписују на црте.

На остала питања на обрасцу одговара се уписивањем шифара у предвиђена поља или заокруживањем броја (шифре) крај једног од понуђених одговора.

Сви подаци уписују се у предвиђена поља као цели бројеви (без децимала).

Пријава почетка радова (пит. 1) – Уписују се број и датум (дан и месец) пријаве почетка радова.

Одобрење за изградњу на коју се пријава почетка радова односи (пит. 2) – Уписују се број и датум (дан, месец и година) одобрења за изградњу на које се пријава почетка радова односи.

Инвеститор радова (пит. 3) – На предвиђену црту треба да се упише ко је инвеститор.

Уколико је инвеститор *физичко лице* (грађани појединци, приватници), тада се на предвиђену црту уписују име и презиме особе и заокружује се шифра 1.

Уколико је инвеститор *правно лице* (предузеће, државна тела, локална самоуправа, установе итд., без обзира на врсту својине), тада се на предвиђене црте уписују пословно име правног лица (фирме) и седиште, и заокружује се шифра 2 и одговарајући облик својине правног лица.

Локација грађевине (пит. 4) – За грађевине које према Класификацији врста грађевина припадају подручју 1, „Зграде“, треба да се упише назив насеља. За „Остале грађевине“, тј. грађевине које нису зграде, ако може тачно да се одреди место, треба да се упише назив. У противном, не уписује се ништа.

Потпун назив и шифра грађевине, према Класификацији врста грађевина (пит. 5) – На црте испод питања уписује се кратак опис грађевине, из ког треба да се види његова намена према Класификацији врста грађевина. У предвиђена поља уписује се петомесна шифра грађевине (подкласа) из Класификације врста грађевина (стр. 16–18 или детаљнији опис стр. 19–34).

За дозволе издате за доградњу шифра се одређује према намени дограђеног дела, а код промене намене, објекат се разврстава у ону подкласу која одговара новој намени.

Врста радова (пит. 6) – Одговара се заокруживањем броја (шифре) крај једног од наведених одговора.

Новоградња (шифра 1) подразумева изградњу нове грађевине на месту где пре није било ниједне грађевине или је она постојала али је уклоњена.

Новоградњом се сматра и поновна изградња (од темеља) зграда које су потпуно срушене због елементарних непогода, ратних разарања и слично, или зграда које су биле толико оштећене да су морале потпуно да се сруше. Новом изградњом пута или железничке пруге сматра се комплетно изграђен доњи или горњи строј с потпуним просецањем нове трасе, или с делимичним коришћењем старе трасе, при чему се потпуно мења доњи строј.

Доградња (шифра 2) подразумева доградњу нових делова грађевине (у хоризонталном или вертикалном смеру) на постојећу грађевину. То су грађевински радови којима се добијају нове употребне целине уз постојеће грађевине или на постојећим грађевинама, као нпр. потпуно нови стан или пословни простор, или нпр. продужење постојећих саобраћајница, водоводних, канализационих и других цевовода или комуникационих водова и сл. (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 26).

Овде се не обухвата проширење постојећих грађевина, нпр. доградња појединих соба, или пословних простора, проширење саобраћајница или друга проширења којима се обично повећава капацитет постојећих грађевина (то је реконструкција).

Реконструкција (шифра 3) подразумева грађевинске и друге радове на грађевини (објекту) којима се: утиче на стабилност и сигурност грађевине; мењају конструктивни елементи; мења технолошки процес; мења спољни изглед грађевине; повећава број функционалних јединица; утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине; мења режим вода; утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 25).

Адаптација (шифра 4) подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини који служе за реорганизацију простора у грађевини, замену уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, којима се не утиче на стабилност и сигурност грађевине, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед грађевине и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 27).

За потребе овог истраживања, адаптација нестамбеног простора у нове станове исказује се посебно, под шифром 5, и увођење инсталација у већ постојеће грађевине, под шифром 8.

Адаптација нестамбеног простора у нове станове (шифра 5) подразумева промену намене нестамбеног простора у стамбени. То су грађевински радови којима се постојећем простору у згради (нпр. тавански или подрумски простор који до тада није био уређен за становање, гараже, простор у којем се обављала нека производна или услужна делатност) мења намена односно он постаје један стан или више станова.

Санација (шифра 6) подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини којима се поправљају уређаји, постројења, опрема, односно мењају конструктивни елементи грађевине, којима се не мења спољни изглед, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине и не утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, чл. 2. под 28).

Увођење инсталација у већ постојеће грађевине (шифра 7) подразумева радове на увођењу одређених инсталација (централног грејања, водовода и др.) у постојеће грађевине у којима такве инсталације нису уопште постојале.

Текуће одржавање (шифра 8) подразумева грађевинске радове који се повремено обављају ради одржавања грађевине у употребном стању.

Вредност радова, хиљ. дин. (пит. 7) – Уписује се податак о планираној вредности радова на грађевини. Вредност радова уписује се у хиљадама динара, што значи да ако је планирано 2 000 000,00 динара, у поље треба уписати 2000.

Извођач радова (пит. 8) – На предвиђене црте треба да се упишу пословно име и седиште извођача радова с којим је склопљен уговор о грађењу.

Грађевинска величина зграде (пит. 9) – Одговара се уписивањем података о величини зграде у предвиђене кућице. Кад је реч о новим зградама и обнављању урушених зграда, подаци о величини дају се за целу зграду, а кад је реч о доградњи и промени намене, дају се подаци о величини оног дела грађевине који се дограђује или мења намену.

Систем грађења (пит. 10) – Одговара се заокруживањем броја крај једног од понуђених одговора.

Традиционални систем грађења (шифра 1) карактерише примена традиционалних (класичних) грађевинских материјала, као што су: опека, камен, бетон и слично, на традиционални (занатски) начин, а са употребом само основних префабриката („монта“ и други носачи, надвратници и надпрозорници и сл.).

Под *полумонтажним системом* (шифра 2) подразумева се грађење под којим се мање од 50% грађевине изводи од грађевинских монтажних елемената који се најчешће уграђују сувим поступком, уз минимум мокрих процеса.

Под *монтажним системом* (шифра 3) подразумева се грађење у којем се 50% и више грађевине изводи од претходно произведених грађевинских монтажних елемената који се на градилишту појављују и најчешће уграђују сувим поступком.

Величина зграде, према броју спратова (пит. 11) – У предвиђена поља уписује се број етажа испод и изнад земље. У прво поље, *испод земље*, уписује се број спратова испод нивоа средње коте околног терена. У друго поље, *изнад земље*, уписује се највиша етажа изнад средње коте околног терена. Тако, нпр., ако зграда има само приземље, уписује се 00; ако има приземље и први спрат, уписује се 01; за приземље, први и други спрат уписује се 02, итд.

Инсталације у згради (пит. 12) – Зграда има инсталације водовода, канализације, централног грејања и гаса ако су инсталације предвиђене у читавој згради или делу зграде. За зграде које се дограђују или им се мења намена одговара се само за дограђени, односно адаптирани део.

За *водовод*, одговор „има“ даје се када су у згради предвиђене водоводне инсталације, без обзира на то да ли ће оне бити прикључене на јавни водовод, на хидрофор или слично. Одговор „нема“ даје се када у згради нису предвиђене водоводне инсталације. За *канализацију*, одговор „има“ даје се када су у згради предвиђене канализационе инсталације, без обзира на то да ли ће бити прикључене на јавну канализациону мрежу или на неки други уређај или ће начин одвођења бити другачији (септичка јама и слично). Одговор „нема“ даје се када у стану нису предвиђене канализационе инсталације.

За *централно грејање*, одговор „има“ заокружује се када је у згради предвиђено централно грејање из јавне (месне) топлане, заједничке котларнице у згради или етажно централно грејање појединих станова или пословних просторија. За *гас*, одговор „има“ даје се уколико су у згради предвиђене инсталације гасовода.

За *лифт*, одговор „има“ даје се уколико је бар у једном улазу зграде предвиђен један лифт (или више лифтова). Одговор „нема“ даје се ако у згради није предвиђен лифт.

Да ли има станова у згради (пит. 13) – Одговор „да“ (шифра 1) заокружује се ако се у згради, без обзира на њену претежну намену, намерава саградити (доградити или добити променом намене) бар један стан. Одговор „не“ (шифра 2) заокружује се ако у згради није предвиђен ниједан (нови) стан.

Корисна површина пословног простора у згради са становима, m² (пит. 14) – Уписује се површина пословног простора (продавнице, канцеларије, ординације и др.) мерена *унутар* зидова. Искључују се корисне површине станова и других заједничких просторија које служе корисницима станова, као и површине котларница, остава, лифта, степеништа и слично.

Станови (пит. 15) – У одговарајућа поља уписују се број и површина станова предвиђених у згради – укупно и према врсти стана.

Број станова који имају кухињу (пит. 16) – У одговарајућа поља уписује се број станова с кухињом површине 4 m² и више и број станова с кухињом чија је површина мања од 4 m².

Уколико желите образац и упутство за ово истраживање, можете их преузети с почетне стране нашег веб сајта: www.statserb.sr.gov.yu (*обрасци, грађевинарство*). За сва обавештења и евентуалне проблеме можете се обратити Групи за статистику грађевинарства, мр Славици Гаџо, на телефон 011/2412-922, локал 260 (или на е-mail: sgazo@statserb.sr.gov.yu).

Штампано у РЕПУБЛИЧКОМ ЗАВОДУ ЗА СТАТИСТИКУ СРБИЈЕ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Образац: ГРАЂ-10а

Законски основ за спровођење
истраживања**МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О ИЗДАТИМ УПОТРЕБНИМ ДОЗВОЛАМА**
за _____ 2007.**Пре попуњавања, молимо Вас, прочитајте упутство за попуњавање**

ПОДАЦИ О ИЗВЕШТАЈНОЈ ЈЕДИНИЦИ КОЈА ПОДНОСИ ИЗВЕШТАЈ

Подручно одељење
(Попуњава статистика)

а) Пословно име _____

б) Матични број _____

Идентификација у Статистичком пословном регистру _____

(Попуњава статистика)

в) Општина _____ Место _____

Табела 1. Број издатих употребних дозвола

Број издатих употребних дозвола, према врсти грађевина								
укупно	за зграде			за остале грађевине				
	свега	стамбене	нестамбене	свега	саобраћајна инфраструктура	цевоводи, комуникациони и електрични водови	сложене индустријске грађевине	остале непоменуте грађевине
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Табела 2. Завршени станови на основу издатих употребних дозвола

	Завршени станови, према врсти								
	укупно	1-собни и гарсоњере	2-собни	3-собни	4-собни	5-собни	6-собни	7-собни	8 и вишесобни
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Број									
Површина, m²									

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ
ИЗВЕШТАЈА О ИЗДАТИМ УПОТРЕБНИМ ДОЗВОЛАМА (ГРАЂ-10а)

Месечни извештај о издатим употребним дозволама ГРАЂ-10а попуњавају министарство надлежно за послове грађевинарства, надлежни органи аутономне покрајине, града и општине, који према Закону о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 47/2003, чл. 89) издају одобрења за изградњу, пријаве почетка радова и употребне дозволе (у даљем тексту „извештајне јединице“).

Употребна дозвола је правни акт на основу кога изграђена грађевина сме да почне да се користи (Закон о планирању и изградњи, чл. 125). Орган надлежан за издавање одобрења за изградњу издаје употребну дозволу на основу захтева инвеститора и налаза комисије којим је утврђено да је грађевина погодна за употребу.

Грађевина је подобна за употребу ако је: изграђена у складу са одобрењем за изградњу и техничком документацијом на основу које је грађена; обезбеђен доказ о квалитету изведених радова, односно уграђеног материјала, инсталација и опреме који је издала овлашћена организација; урађено геодетско снимање објекта и ако су испуњени други прописани услови.

Употребна дозвола издаје се за цео објекат или за део објекта који представља техничко-технолошку целину и може самостално да се користи или ако је за грађење тог дела објекта издато посебно одобрење за изградњу.

Овим истраживањем обухватају се издате употребне дозволе за све врсте грађевина које су описане у Класификацији врста грађевина, тј. *зграде* и *остале грађевине*. Подаци о издатим употребним дозволама треба да обезбеде информације о броју завршених врста грађевина и о броју и површини завршених станова.

Ако у извештајном периоду за подручје неких градова и општине није издата ниједна употребна дозвола, молимо да нас о томе укратко писмено обавестите.

Начин попуњавања података

Подаци у табелама преузимају се из употребних дозвола које су издате у 2007. години и приказују се збирно за календарски месец. Сви подаци уписују се у предвиђена поља као цели бројеви (без децимала).

Табела 1. Број издатих употребних дозвола, 2007.

У прву табелу извештајна јединица уписује податке о броју употребних дозвола издатих за одређени месец у 2007. години, према врстама грађевина на које су се издате дозволе односиле.

Врста грађевина одређује се према *Класификацији врста грађевина* (стр. 16–18, или детаљнији опис: стр. 19–34).

За употребне дозволе издате за доградњу, врста грађевине одређује се према намени дограђеног дела, а код промене намене, грађевина се разврстава у ону подкласу која одговара њеној новој намени.

Грађевине се разврставају на зграде и остале грађевине. Зграде се даље деле на стамбене и нестамбене, а остале грађевине на саобраћајну инфраструктуру; цевоводе, комуникационе и електричне водове; сложене индустријске грађевине и остале непоменуте грађевине.

Табела 2. Број завршених станова на основу издатих употребних дозвола, 2007.

У другу табелу извештајна јединица уписује податке о броју завршених станова на основу података из употребних дозвола издатих у 2007. години. За сваки *месец* дају се подаци о броју и површини завршених станова за које су издате употребне дозволе.

Завршени станови се приказују према врсти стана, при чему се врста стана одређује према броју соба.

Соба је просторија намењена за становање, која је од других просторија стана одвојена сталним зидовима и има директну дневну светлост, а чија површина пода износи најмање 4 m². Директним дневним светлом сматра се светло које се добија кроз прозор на самој просторији, а долази са отвореног простора (са улице или дворишта), терасе или светларника и слично.

Код једноипособних станова, тзв. пола собе приказује се као цела соба, па једноипособан стан треба разврстати као двособан. Исто важи за двоипособне, троипособне и остале сличне станове. Собе мање од 4 m² не приказују се у укупном броју соба, иако се њихова површина урачунава у укупну површину стана.

Гарсоњера је стан од једне собе, купатила и предсобља с малом, тзв. чајном кухињом (мањом од 4 m²) или без ње.

Једноособан стан може да има једну собу и кухињу од најмање 4 m², а може да има и друге помоћне просторије или једну собу и кухињу мању од 4 m², без купатила, али са осталим помоћним просторијама или без њих, или једну собу без кухиње и купатила, али са осталим помоћним просторијама.

Гарсоњере и једноособни станови приказују се заједно.

Двособни, трособни, четворособни, петособни и вишесобни стан има две, три, четири, пет или више соба с помоћним просторијама или без њих.

Уколико желите образац и упутство за ово истраживање, можете их преузети с почетне стране нашег веб сајта: www.statserb.sr.gov.yu (*обрасци, грађевинарство*). За сва обавештења и евентуалне проблеме можете да се обратите Групи за статистику грађевинарства, мр Славици Гажо, на телефон 011/2412-922, локал 260 (или на е-mail: sgazo@statserb.sr.gov.yu).

Штампано у РЕПУБЛИЧКОМ ЗАВОДУ ЗА СТАТИСТИКУ СРБИЈЕ

Припремила Група за статистику грађевинарства: Мр Славица Гаџо, Милка Ђука и
Далиборка Младеновић

Редакција

Руководилац: П. Чановић

Чланови: Г. Бјелобрк, Љ. Живадиновић и М. Смолчић

Лектор: Емилија Видановић

Технички уредник: Загорка Раденковић

ШТАМПА

Републички завод за статистику Србије, Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 2412-922 • Телефакс: 2411-260

Број страна: 26 • Тираж: 100